

OKRESNÁ PROKURATÚRA DUNAJSKÁ STREDA
Nám. sv. Štefana 1, 929 21 Dunajská Streda 1

Číslo: 1 Pv 409/15/2201-21
EEČ: 2-16-35-2017

Dunajská Streda 07.02.2017

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**
Trestný čin: prečin: úverový podvod podľa § 222 odsek 1 Trestného zákona
Rozhodol: prokurátor Okresnej prokuratúry Dunajská Streda

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX
miesto narodenia: XXXXX
trvalé bydlisko: XXXXX XXXXX-Dunajska Streda
väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- prečin: úverový podvod podľa § 222 odsek 1 Trestného zákona
štádium: dokonaný trestný čin
forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

dňa 02.12.2013 v Dunajskej Strede, na adrese trvalého bydliska – Maloblahovská ulica 5204/28, po predložení svojich osobných dokladov, živnostenského listu a falošného daňového priznania za rok 2012 uzatvoril prostredníctvom mandatará spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., zmluvu o úvere č. 209400049, na základe ktorej prevzal hotovosť vo výške 500,- Eur, pričom sa zaviazal platiť aj zvýšený poplatok formou 12 mesačných splátok po 82,- Eur, z ktorých však nesplatil ani jednu splátku, čím uvedenej spoločnosti spôsobil škodu vo výške 986,76,- Eur,

pretože je nepochybné, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Dunajskej Strede, pod sp. zn. ČVS: ORP-301/2-VYS-DS-2015 zo dňa 24. 06. 2015 bolo podľa § 199 ods. 1

Trestného poriadku a súčasne podľa § 206 ods. 1 Tr. por., začaté trestné stíhanie a súčasne vznesené obvinenie XXXXX XXXXX, pre prečin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

V predmetnej veci bolo v rámci vyšetrovania vykonané dokazovanie, ktoré pozostávalo najmä z výsluchu zástupcu poškodenej spoločnosti – XXXXX, boli zabezpečené listinné dôkazy, najmä žiadosť o úver, zmluva o úvere, daňové priznanie k dani z príjmov FO, dva príjmové pokladničné doklady, všeobecné podmienky poskytnutia úveru, správy z daňového úradu, správy z úradu práce, výpis zo živnostenského registra a pod.

Poškodená XXXXX vo svojom výsluchu zo dňa 26.06.2015 uviedla, že dňa 02.12.2013 bola uzatvorená Zmluva o úvere č. 209400049 medzi spoločnosťou Pohotovosť, s. r. o., Pribinova 25, 811 09 XXXXX ako veriteľom a osobou XXXXX ako dlžníkom, ktorú zmluvu podpisovala ona osobne. Postup pri uzatvorení uvedenej zmluvy bol podľa jej slov nasledovný: manželka pána XXXXX – XXXXX jej zavolała, či by jej manžel mohol dostať tiež pôžičku, keďže ona od ich firmy už jednu pôžičku mala. Poškodená jej vymenovala, ktoré doklady potrebujú na spísanie žiadosti – osobné doklady a doklady o príjme. Následne dňa 02.12.2013 sa do kancelárie spoločnosti Pohotovosť, s. r. o. dostavil obvinený osobne, hovoril po slovensky. Pri spísaní žiadosti predložil vodičský preukaz, povolenie na pobyt cudzinca, k príjmom uviedol, že má priemerný príjem vo výške 1.100,- Eur a k žiadosti priložil faktúry s príjmovými dokladmi a daňové priznanie k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2012. Uvedené doklady boli naskenované a odoslané do Trnavy na schválenie, odkiaľ o pár hodín dostala súhlas – úver bol schválený. Následne ešte v ten deň zavolała obvinenému, ktorý sa v poobedných hodinách dostavil naspäť do kancelárie, podpísal zmluvu, prevzal úver vo výške 500,- Eur v hotovosti a odišiel. Uvedený úver sa zaviazal splácať 12 mesačnými splátkami po 82,- Eur mesačne počnúc dňom 18.12.2013 na účet spoločnosti, pričom do dnešného dňa neuhradil ani jednu splátku.

Zo správy z Daňového úradu Trnava, pobočka Dunajská Streda zo dňa 24.06.2015 vyplýva, že daňový subjekt XXXXX nepodal daňové priznanie k dani z príjmov fyzickej osoby za zdaňovacie obdobie 2012.

Zo žiadosti o úver vyplýva, aké doklady boli žiadateľom – obvineným predložené a aké sú vyžadované poškodenou spoločnosťou. V kolónke *kópia daňového priznania za posledný rok alebo kópia potvrdenia o podaní daňového priznania za posledný rok* je v zátvorke zároveň uvedené (*s pečiatkou DÚ, prípadne s podacím listom z pošty*).

Zo zabezpečeného listinného dôkazu – daňového priznania k dani z príjmov FO za rok 2012, ktoré bolo predložené k žiadosti o úver je zrejmé, že ani jednu vyššie uvedenú podmienku (ktorej splnenie vyžaduje poškodená spoločnosť toto daňové priznanie nespĺňa (nie je opatrené pečiatkou daňového úradu ani podacím listom z pošty).

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por., orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu

nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

V § 2 ods. 10 Tr. por. je vyjadrená jedna zo zásad trestného konania - zásada náležitého zistenia skutkového stavu veci, ktorá v sebe, okrem iného zahŕňa aj povinnosť orgánov činných v trestnom konaní obstarávať dôkazy z úradnej povinnosti a zistenie skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Podľa § 119 ods. 1 Tr. por., v trestnom konaní treba dokazovať najmä, či sa stal skutok a či má znaky trestného činu, kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok, závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania.

V tejto súvislosti treba uviesť, že z vyššie uvedeného ustanovenia Trestného poriadku vyplýva, že v trestnom konaní treba vykonať dokazovanie aj vo vzťahu ku všetkým skutočnostiam, z ktorých možno zistiť, za akých okolností a z akých príčin bol trestný čin spáchaný. Predmetom dokazovania majú byť aj všetky okolnosti, ktoré viedli k trestnej činnosti a umožnili jej spáchanie, všetky okolnosti, ktoré charakterizujú osobu páchatel'a, formu zavinenia ako aj príčinnú súvislosť a následky trestného činu.

Podľa § 222 ods. 1 Tr. zák., kto vyláka od iného úver alebo zabezpečenie úveru tým, že ho uvedie do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru alebo na splácanie úveru, a tak mu spôsobí malú škodu, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

V uvedenom trestnom čine (ako aj v rámci každého iného trestného činu) sa vyžaduje, aby boli obligatórne naplnené všetky znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu, t. j. objekt, objektívna stránka, subjekt, subjektívna stránka. V prípade, že čo i len jeden z týchto znakov nebude naplnený, nepôjde o trestný čin.

Objektom tohto trestného činu, rovnako ako pri všeobecnom trestnom čine podvodu podľa § 221 ods. 1, je cudzí majetok, špecificky však ten majetok, z ktorého sa poskytuje úver alebo záruka na úver.

Na trestnosť páchatel'a sa vyžaduje, aby iného **uviedol do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru**, ktoré však nie sú v súlade so skutočnosťou, a tak vylákal od neho úver alebo záruku na úver. Môže ísť o konanie, opomenutie, ale aj o konkludentné konanie páchatel'a.

Objektívna stránka spočíva v konaní, ktorým páchatel' vyláka od iného úver alebo zabezpečenie úveru tým, že ho uvedie do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru alebo na splácanie úveru, a tak mu spôsobí malú škodu.

Na základe uvedeného je zrejmé, že v prípade podvodných trestných činov je z hľadiska objektívnej stránky nevyhnutné okrem iného skúmať najmä spomenuté „uviedenie do omylu“. Zároveň platí, že samotné uvádzanie nepravdivých

skutočností nemožno bez ďalšieho považovať za „vedenie do omylu“ v zmysle skutkovej podstaty trestného činu podvodu resp. úverového podvodu.

V každom jednotlivom prípade je potrebné dôkladne zisťovať, či páchatelom uvedené nepravdivé skutočnosti boli resp. mohli byť objektívne spôsobilé poškodeného resp. inú osobu oklamať, alebo na druhej strane, či k oklamaniu poškodeného došlo v dôsledku toho, že tento celkom zanedbal svoju povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka (t. j. všeobecnú prevenčnú povinnosť), prípadne inú povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy či pracovného zaradenia, a teda konal bez dodržania obvyklej miery opatrnosti.

V prípade, že bude platiť druhá alternatíva, t. j. konanie poškodeného bez dodržania potrebnej miery opatrnosti možno vysloviť záver, že k prípadnej škode na jeho majetku došlo výhradne v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti na strane poškodeného (porušenie obvyklej miery opatrnosti), nakoľko v prípade, ak by ju poškodený bol dodržal, jeho oklamanie by bolo vylúčené. V takomto prípade by zo strany páchatela teda išlo o konanie nespôsobilé uviesť niekoho do omylu a spôsobilým sa stalo len a výlučne vďaka zjavnému porušeniu obvyklej miery opatrnosti zo strany poškodeného).

Povinnosť dodržiavať obvyklú mieru opatrnosti má každý (teda aj klamaný, či poškodený ak ide o rozdielne osoby) a táto povinnosť vyplýva z § 415 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého si každý musí počínať tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Ide teda o všeobecnú prevenčnú povinnosť (povinnosť konať tak aby sa škodám predchádzalo) a ak si niekto túto povinnosť nesplní, koná protiprávne a preto aj zodpovedá za škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s týmto protiprávnym konaním.

Za situácie, keď poškodený sám svojou zjavnou neopatrnosťou, ktorej sa mohol ľahko vyvarovať, pristúpil k neistej finančnej dispozícii a vynaložil finančné prostriedky, potom sa s dôsledkami tejto neistoty musí vysporiadať taktiež sám a to za použitia prostriedkov súkromného práva. Z hľadiska princípov, na ktorých je založený demokratický štát je neprijateľné, aby trestným postihom jedného účastníka súkromnoprávneho vzťahu bola nahradzovaná nevyhnutná miera opatrnosti druhého účastníka pri ochrane vlastných práv a majetkových záujmov. Trestným postihom nie je možné nahrádzať inštitúty iných právnych odvetví, ktoré sú určené na ochranu majetkových práv a záujmov. (Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 11 Tdo 1121/2012, zo dňa 14.3.2013).

Podporne o uvedení do omylu a miere opatrnosti poukazujem na rozsudok NS SR sp. zn. 2 Tdo V 21/2013, kde bolo konštatované, že *spoločný základ podvodných konaní spočíva v „omyle“ inej osoby (osoby odlišnej od páchatela). Omyl je rozpor predstavy so skutočnosťou, pričom v zmysle skutkovej podstaty trestného činu podvodu musí mať určitú „kvalitu“ (nestačí akákoľvek nepravda) a musí byť prostriedkom spôsobilým na oklamanie iného v konkrétnej situácii. Ak však osoba v omyle vykonávajúca majetkovú dispozíciu má povinnosť (vyplývajúcu zo zákona, zo zmluvy alebo zvyklosti) preskúmať tvrdenia iných osôb, a to prostriedkami bežne dostupnými a v obdobných prípadoch aj bežne používanými, nie je možné len uvedenie nepravdy, bez ďalšieho považovať za „uvádzanie do omylu“ v zmysle skutkovej podstaty trestného činu podvodu. Rovnako je potrebné brať do úvahy aj tzv.*

dodržanie obvyklej miery opatrnosti osoby, ktorá je uvádzaná do omylu alebo ktorej omyl chce páchatel' využiť.

Na základe doposiaľ zisteného skutkového stavu vyhodnotením zadovážených dôkazov som toho názoru, že o dodržaní obvyklej miery opatrnosti v posudzovanom prípade poškodenou spoločnosťou Pohotovosť, s. r. o. nemožno hovoriť.

Samozrejmosťou zvlášť v takýchto prípadoch je, že poskytovatelia úverov majú povinnosť všetky žiadosti preveriť, ktorá povinnosť preverovania vyplýva nielen zo všeobecnej prevenčnej povinnosti, ale aj zo zásad obozretného podnikania bánk, z povinnosti štatutárov obchodných spoločností riadne spravovať majetok obchodných spoločností a podobne. V prípade, že táto povinnosť nie je splnená a k prevereniu žiadosti o úver a údajov v tejto žiadosti uvedených nedôjde, dôjde zo strany poskytovateľa úveru k hrubému porušeniu obvyklej miery opatrnosti a v takomto prípade možno hovoriť o tom, že ku škode na majetku poškodeného došlo výhradne v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti na strane poškodeného.

V tejto veci nejde o situáciu, že omyl ani pri zvýšenej miere opatrnosti nemožno rozpoznať, prípadne osoba vykonávajúca dispozíciu nie je objektívne schopná v určitom čase a stave disponujúcimi prostriedkami prípadný omyl eliminovať.

Z výsluchov zástupcu poškodenej spoločnosti je zrejmé, že priložené listiny k žiadosti o úver neboli žiadnym spôsobom overované. Nebola z ich strany dopytovaná ako sociálna poisťovňa, ani daňový úrad, uvedený proces od žiadosti o úver až po jeho schválenie a odovzdanie trval len pár hodín. Nad rámec uvedeného je potrebné opakovane uviesť, že neboli dodržané ani vlastné podmienky uvedené v predtlačenej žiadosti o úver (daňové priznanie s **pečiatkou DÚ** resp. s podacím listom z pošty). V danom prípade teda nemožno hovoriť čo i len o dodržaní obvyklej miery opatrnosti, nieto ešte o zvýšenej miere opatrnosti (ktorú možno v takýchto prípadoch od subjektov poskytujúcich úvery legitímne očakávať a vyžadovať).

Možno teda uzavrieť, že poškodený absolútne rezignoval na akúkoľvek ochranu a obozretnosť pri nakladaní so svojím majetkom, čím konal v rozpore s § 415 Občianskeho zákonníka. Za stavu, keď poškodený nedodrží potrebnú mieru opatrnosti, ktorej vynaloženie je v jeho silách a možnostiach, niet dôvodu, aby štát vstupoval do príslušného súkromno-právneho vzťahu a prostriedkami trestného práva chránil majetkové záujmy poškodeného, ktorý o ne v čase majetkovej dispozície sám nedbal alebo nedbal dostatočne.

Z doposiaľ zistených skutočností vyplýva, že zavinenie klamaného (poškodeného) je v tomto prípade tak veľké (alebo povedané inak, nedodržanie obvyklej miery opatrnosti na strane poškodeného je tak zásadné), že vylučuje naplnenie znakov objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu úverového podvodu a to konkrétne znakov „vedenie do omylu“,

Vyhodnotením doposiaľ zadovážených dôkazov a rozhodných vyššie uvedených skutočností, je teda potrebné rezultovať, že zistený skutkový stav dovoľuje bez dôvodných pochybností prijať v otázke naplnenia znakov skutkovej podstaty stíhaného trestného činu negatívny záver, preto bolo potrebné rozhodnúť

tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a trestné stíhanie obvineného zastaviť.

Podľa ustanovenia § 215 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

S poukazom na tieto vyššie uvedené skutočnosti som preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a preto som trestné stíhanie zastavil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať u prokurátora okresnej prokuratúry do troch dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Trestného poriadku)

Mgr. Marián Jančár
prokurátor okresnej prokuratúry

Mgr. Marián Jančár
prokurátor